

da li bibliografija uključuje i kratke bilješke i više ili manje popularne radove i knjige. Ipak, čini se da nije pretjerana procjena da broj publikacija koje se direktno ili indirektno odnose na leptire Europe iznosi preko 50.000 naslova. Također se sa sigurnošću može procijeniti da lista brižljivo odabranih djela te tematike od 1758. (godine objavljivanja 10. izdanja "Systema Naturae" Karla L i n n é a) do današnjih vremena iznosi 10 - 12.000 naslova.

Oko 6.000 naslova uvrštenih u ovu bibliografiju izabrano je iz preko 10.000 naslova. Preko 80% njih navedeno je direktno iz originalnih djela, a ostali su preuzeti iz renomiranih referalnih djela ili sličnih publikacija. Publikacije su birane prema vrijednosti i korisnosti, a objavljene su u dostupnim časopisima i pisane na nekom od "internacionalnih" jezika, kao i one koje nisu obuhvaćene drugim bibliografijama.

Urednik najavljuje još jednu opsežniju i detaljniju bibliografiju s 10 - 15.000 naslova od 1758. god. do današnjih dana, za kraj stoljeća, što će koindcirati s planiranim objavljivanjem ovog kompleta od osam svezaka. Urednik će biti veoma zahvalan svima za svaku poslanu publikaciju, separat ili drugi kompletni podatak. Njegova je adresa: **dr. Otakar Kudrna, Karl-Straub-Str. 21, 97616 Bad Neustadt-Salz, Deutschland.**

Kudrna, O. (Ed.), 1990, Butterflies of Europe. Vol. 2. Introduction to Lepidopterology. 557 pp. AULA Verlag, Wiesbaden, 197 DEM (125 USD).

Urednik u uvodu naglašava da je to jednako udžbenik kao i priručnik. I to pristran priručnik. Naime, knjiga se bavi samo nekim vidovima lepidopterologije i ona je obrađuje na jedan neujednačen, dapače u nekoj mjeri i "unfair" način. Knjiga ne sliči većini onih na tržištu. Lepidopterologija je, kao i druge znanosti, u stalnom razvoju, to nije dogma - kaže urednik. Važno je razlučiti činjenice i njihove interpretacije. Svaki znanstvenik ima pravo zastupati svoje mišljenje, a svako mišljenje sastoji se od objektivnih i subjektivnih elemenata. Obično nije lako ujediniti ili barem uklopiti mišljenja dviju različitih osoba, osobito ako su one znanstvenici. Tako se desilo da su autori poglavlja o morfologiji i evoluciji leptira izrazili potpuno različito viđenje. Urednik je odlučio da njihova poglavlja ostavi neizmijenjena.

Poglavlja uključena u ovaj svezak nisu homogena. Neka poglavlja predstavljaju možda najbolji ikad objavljeni prikaz predmeta, dok su druga namijenjena kao vodič koji pruža korisne informacije. Na taj način sva poglavlja služe uznapredovalim istraživačima leptira.

Svezak ima 14 poglavlja koja je napisalo 12 stručnjaka iz Njemačke, Nizozemske, Švicarske, Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva i tadašnje Jugoslavije, točnije iz Hrvatske. Poglavlja su sljedeća: 1. Opći uvod (2 str.), 2. Lepidopterologija u Europi (65), 3. Morfologija mlađih razvojnih stadija (29), 4. Morfologija odraslih leptira, struktura i funkcija (43), 5. Filogenija leptira i fosili (56), 6. Porijeklo i filogenija leptira (24), 7. Genetika europskih leptira (72), 8. Primjeri proučavanja u ekološkoj genetici (24), 9. Kromosomi leptira i njihova primjena u sistematici i filogeniji (64), 10. Enzimatsko-elektroforetičke metode u proučavanju sistematske i evolucijske biologije leptira (39), 11. Eksperimentalno uzgajanje leptira (11), 12. Nametnici europskih leptira (30), 13. Ponašanje leptira (31) i 14. Pokretljivost leptira (20). Na kraju je indeks taksona koji se spominju u ovom svesku, kao i indeks pojmova te popis suradnika s adresama. Pojedina poglavlja pružaju neke sasvim općenite, ali veoma korisne informacije, kao npr. popis europskih lepidopteroloških institucija, društava i časopisa, također s adresama, po zemljama. "Who's who" in European Lepidopterology sadrži selektivan popis umrlih lepidopterologa (njih više od 320), ali moramo primijetiti da autori pri tom nisu bili sasvim dosljedni, jer su u taj popis uvrstili i nekoliko živih, a da apsurd bude veći, dvojica od njih su dapače i suradnici u ovome svesku (R. S. B o w d e n i Z. L o r k o v i ć)! Prvi je međuvremenu umro.

S obzirom na specifičnost sadržaja ovog sveska, pojedincu je teško napisati detaljni osvrt na cijeli svezak, kao što u svojem prikazu piše C. D. F e r r i s (Journ. of the Lepidopterist' Society, 1990, Vol. 44, No. 4.). To mogu za pojedina poglavlja učiniti samo specijalisti, pa se ovdje ograničavamo samo na opći prikaz cijeloga sveska. "Entomologia Croatica" je u sretnoj okolnosti da može objaviti p r i m j e d b e i d o p u n e iz pera autora devetog poglavlja, prof. dr. Z d r a v k a L o r k o v i ć a, što je i prvi slučaj takvog osvrta na ovo djelo. To je poglavlje po opsegu jedno od najbimnijih i, kao što kaže jedan drugi recenzent, Th. C. Emmel (u istom broju spomenutog časopisa), "also among the best in the book".

Oba spomenuta recenzenta se slažu da će visoka cijena ovog djela sigurno utjecati da će ono moći biti dostupno samo institucijskim knjižnicama te da će pojedince obeshrabriti u kupovini. No, baš zato mnogima će ovaj prikaz biti putokaz u modernu lepidopterologiju u Europi.

Kudrna, O. (Editor and author), 1986, Butterflies of Europe. Vol. 8. Aspects of the Conservation of Butterflies in Europe. 323 pp. AULA Verlag, Wiesbaden, 129,50 USD.

Budući da - nažalost - nismo imali mogućnost direktnog uvida u osmi svezak ovog djela, za razliku od prethodna dva, ograničit ćemo se samo na navođenje poglavlja koristeći prikaz što ga je objavio C. D.

F e r r i s (Journ. of the Lepidopterist' Society, 1987, Vol. 41, No. 2.).

Osim predgovora, svezak ima šest poglavlja, i to: 1. Uvod u kojem se objašnjava svrha, djelokrug, materija i metode o kojima se raspravlja (4 str.); 2. Primjeri domaćih leptira kao indikatora stanja okoliša (18); 3. Poglavlje koje obrađuje temu iz naslova knjige (81); 4. Primjena taksonomije na europske leptire, a poglavlje sadrži i check-listu europskih leptira sa sinonimima (103); 5. Primjena biogeografije na europske leptire (69) i 6. Program zaštite europskih leptira (22). Na kraju knjige je opsežna bibliografija (14).

Na kraju, potrebno je naglasiti da se sve što je ovdje napisano ne odnosi na sve leptire nego samo na danje leptire, dok o kudikamo većem mnoštvu noćnih leptira, poimence tzv. "Mikrolepidoptera" nema ni riječi, a njih ima barem deset puta više nego danjih leptira. Naime, u englesko - američkoj literaturi naziv "butterfly" odnosi se samo na danje leptire, dok se noćni leptiri zovu "moths" ili moljci. U engleskom se jeziku čak ni Hesperidae - premda su danje životinje - ne ubrajaju među "butterflies", pa radi toga nisu ni uključene u "Butterflies of Europe". Radi toga bi u svemu što je ovdje pisano trebalo staviti pridjev "danji" leptiri.

Branko Britvec, Zagreb

DRUŠTVENE VIJESTI

NEWS AND REPORTS

APPEAL FOR HELP TO RESTORE THE FACULTY OF AGRICULTURE IN OSIJEK, CROATIA

DEAR COLLEAGUES

As you probably know in the war against Croatia 1991 Yugoslav Army destroyed the buildings of Faculty of Agriculture in the town Osijek. The laboratory, library and rooms of the Plant Protection Department were quite destroyed by the shells and fire. Laboratory equipment, entomological supplies, collections, books and journals, computers, etc. are lost or damaged. In spite of all this the Faculty of Agriculture and our colleague entomologists try to continue work in Osijek.

The Croatian entomologists and zoologists appeal to you to help with equipment, supplies, handbooks, journals, slides or financial support.

For any kind of gift please contact Professor Dr Marija Ivezić, The University "J. J. Strossmayer" in Osijek, HR-54000 Osijek, Šetalište kardinala F. Šepera, Croatia. tel.: + 385 31 24 744; fax: + 385 31 24 759, or send directly on The Faculty of Agriculture, the same address.

Money can be send to The Croatian Entomological Society, HR-41000 Zagreb, Account No. 2424118874 by Zagrebačka banka, Ilica 38, HR-41000 Zagreb, Croatia.

With your generous gifts You will enable the continuing of entomological work in Osijek. We are greatly thankful for your help.

Zagreb, September 1994.

Yours sincerely
Bogomir Milošević
President of the Croatian Entomological Society